

कृषी उन्नती योजना-एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान (MIDH) अंतर्गत राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान सन २०१९-२० मध्ये राज्यात राबविण्यासाठी दुसऱ्या हप्त्याचा ₹ ५०.०० कोटी निधी वितरित करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्ध विकास व मत्स्य व्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्र.राफअ-२०१९/प्र.क्र.१८६/९-अ
मंत्रालय विस्तार, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : ३० जानेवारी, २०२०

- संदर्भ:-**
- (१) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्र. अर्थसं-२०१९/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दि.१ एप्रिल, २०१९
 - (२) आदेश वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक: अर्थसं-२०१९/प्र.क्र.९२/अर्थ-३, दि.०८ जूलै, २०१९
 - (३) संचालक, महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळ, पुणे चे क्र.मराफऔवमं/सनि/वाकृआ/प्रशा. मान्यता/२०१३/२०१९, दि.२३.०८.२०१९ चे पत्र.
 - (४) केंद्र शासनाच्या कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभागाची इंग्रजी पत्रे क्र. F.No. 18-24 /2017/MIDH, Dated: 6th September, 2019
 - (५) संचालक, महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळ, पुणे जा.क्र.मराफऔवमं/लेखा/२११३/२०१९, दिनांक ११.०९.२०१९ चे पत्र.
 - (६) शासन निर्णय क्र. राफअ-२०१९/प्र.क्र.१८६/९-अ, दिनांक १८ सप्टेंबर, २०१९
 - (७) केंद्र शासनाच्या कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभागाची इंग्रजी पत्रे क्र. F.No. 8-24 /2017/MIDH, Dated 8th January, 2020
 - (८) संचालक, महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळ, पुणे जा.क्र.मराफऔवमं/लेखा/९०/२०१९, दिनांक १४.०१.२०२० चे पत्र.

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाने दिनांक १ एप्रिल २०१४ पासून राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान (NHM), उत्तर पूर्व आणि हिमालयीन राज्यासाठी फळबाग अभियान (HMNEH), राष्ट्रीय बागवानी मंडळ (NHB), नारळ विकास मंडळ (CDB) व केंद्रीय फलोत्पादन संस्था (CIH) या सर्व योजनांचे एकत्रिकरण करून एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान (Mission for Integrated Development of Horticulture) राबविण्याचा निर्णय घेतला आहे. त्यानुसार राज्यात राबविल्या जाणाऱ्या राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानाचा समावेश एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियानात झालेला आहे. सदर अभियान केंद्र पुरस्कृत कृषि उन्नती योजनेमध्ये समाविष्ट करण्यात आले आहे. एकात्मिक फलोत्पादन अभियान ही फळे, भाजीपाला, कंदमुळे, मश्रूम, मसाले, फूल, सुगंधी वनस्पती, नारळ, काजू, कोको आणि बांबू इ. उत्पादनांच्या चतुरस्त्र विकासाकरिता राबविण्यात येणारी केंद्रपुरस्कृत योजना आहे. सदर योजना सन २०१५-१६ पासून केंद्र व राज्य हिस्सा ६०:४० या प्रमाणात राबविण्यात येत आहे.

अभियानांतर्गत समाविष्ट पिकांच्या उत्पादकतेत वाढ करणे, शेत जमीनीची सुपिकता व उत्पादकता यात वाढ करणे, रोजगाराच्या नवीन संधी निर्माण करणे व एकूणच शेतकऱ्यांच्या उत्पन्नात वाढ करणे ही या योजनेची मुख्य उद्दिष्टे आहेत. सन २०१९-२० मध्ये राज्यात कृषि उन्नती योजना-एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियानांतर्गत राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान राबविण्यासाठी ₹ १४६.४० कोटी व सन २०१८-१९ मधील ₹ ११६.९३३२ कोटी अशा एकूण ₹ २६३.३२ कोटी रकमेच्या वार्षिक आराखड्यास केंद्र शासनाने मंजूरी दिली आहे. त्यानुसार संदर्भाधीन क्रमांक ६ येथील शासन निर्णयान्वये सदर योजनेची सन २०१९-२० मध्ये अंमलबजावणी

करण्यासाठी प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली असून सर्वसाधारण प्रवर्गाचा पहिल्या हप्त्याचा केंद्र व राज्य हिश्याचा एकूण ₹ ७०.६७५ कोटी निधी वितरित करण्यात आला आहे.

आता सदरहू योजनेची सन २०१९-२० मध्ये अंमलबजावणी करण्यासाठी केंद्र शासनाने संदर्भाधीन क्रमांक ७ येथील पत्रान्वये सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी दुसऱ्या हप्त्यासाठी ₹ ३०.०० कोटी एवढा निधी वितरित केला असून त्यास समरूप राज्य शासनाचा ४० टक्के प्रमाणे ₹ २०.०० कोटी असा एकूण ₹ ५०.०० कोटी एवढा निधी वितरित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यास अनुसरून शासन आता पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:-

एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियानांतर्गत केंद्र शासनाच्या कृषी, सहकार व शेतकरी कल्याण विभागाच्या दिनांक ०८.०१.२०२० च्या पत्रान्वये सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी वितरित केलेला केंद्र शासनाचा दुसऱ्या हप्त्याचा निधी ₹ ३०.०० कोटी व त्यास समरूप राज्य हिश्याचा ४० % निधी ₹ २०.०० कोटी असा एकूण ₹ ५०.०० कोटी निधी मंजूर अर्थसंकल्पित तरतूदीमधून खर्च करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर योजनेसाठी उपलब्ध होणारा अर्थसंकल्पित निधी केंद्र शासनाने विहित केल्याप्रमाणे सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी पुढील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

प्रवर्ग	केंद्र हिस्सा (६० टक्के)	राज्य हिस्सा (४० टक्के)
सर्वसाधारण	मागणी क्र.डी-३ २४०१ - पीक संवर्धन (००) (११९) बागायती व भाजीपाला पिके (११९) (०३) रोपमळे (०३) (३७) कृषी उन्नती योजना-एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान (कें.पु.यो.) (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (सर्वसाधारण) ३३-अर्थसहाय्य (२४०१ ९५६३)	मागणी क्र.डी-३ २४०१ - पीक संवर्धन (००) (११९) बागायती व भाजीपाला पिके (११९) (०३) रोपमळे (०३) (३४) कृषी उन्नती योजना-एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान (कें.पु.यो.) (राज्य हिस्सा ६० टक्के) (सर्वसाधारण) ३३-अर्थसहाय्य (२४०१ ४५०७)

३. सदर प्रकरणी उर्वरित तरतूदी उपरोक्त संदर्भाधीन क्रमांक ६ येथे नमूद केलेल्या शासन निर्णयाप्रमाणे राहतील.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२००१३०१७१६२७७५०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अशोक आत्राम)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रती :-

१. मा.मंत्री (फलोत्पादन), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे खाजगी सचिव,
२. मा. राज्यमंत्री (फलोत्पादन), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे खाजगी सचिव,
३. सर्व सन्माननीय विधानसभा / विधानपरिषद सदस्य, महाराष्ट्र राज्य.

४. मा.सचिव (कृषी), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
५. मा.अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई- ३२,
६. मा.अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई- ३२,
७. आयुक्त (कृषी), कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
८. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळ, साखर संकुल, शिवाजी नगर, पुणे,
९. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य पणन मंडळ, पुणे,
१०. संचालक (फलोत्पादन), कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
११. राज्यातील सर्व विभागीय कृषी सह संचालक,
१२. राज्यातील सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी,
१३. विविध राष्ट्रीय मंडळावरील महाराष्ट्राचे सदस्य म्हणून कार्यरत असलेल्या जिल्ह्यातील व्यक्ती,
१४. राज्यातील फळे/फुले उत्पादक संघाचे प्रतिनिधी,
१५. निवडनस्ती, कार्यासन ९- अ.